

ЎЗА ПАРВАРИШИ— ЖАНГОВАР ВАЗИФА!

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ХУЖАБОД ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номидаги колхознинг бешинчи бригадасида 50 гектар майдондаги ўза парварлигининг мурожаати жавобан пахта машинада териб олишга мослаб ўстирилмоқда.

Р. НИШОНОВ.

ЖИЗЗАХ. Шукур Дивров, Омон Маллаев, Мингбой Элбоев, Эркин Давронов, сингари мохир суғурчилар ишлаб чиқариш бошқармасидаги 26-совхоз ўзаларини қондириб суғурмоқдалар.

Н. ҲАМДАМОВ.

2-«ОҚҚУРҒОН» совхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тошмамат Алижонов бошлиқ бригадасида ўза бир текис ўсмонда. Мохир пахтакор экинни 25 июнча тўла гуллаб олиш учун астойдил ҳаракат қилмоқда.

Т. МАМАТОВ.

ҒИЖДУВОН ишлаб чиқариш бошқармасидаги Энгельс номидаги колхознинг мохир суғурчилари Ғайбуллаев, Камолов, Жураев ўрқлар ўзани талабига қараб қондириб суғурмоқдалар. Улар колхозда энг яхши суғурчи ҳисобланмоқда.

А. АБДУЛЛАЕВ.

ИНСТИТУТНИНГ ЮБИЛЕЙ СЕССИЯСИ

ҒАЛЛАОРОЛ («Қизил Ўзбекистон» муҳбири). Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрига қарашли Ғаллаоролдаги лалмикор деҳқончилик илмий тадқиқот институтининг таъсис қилинганга эълон қилинган таърих таърих сессияси ўтказилди. Сессияни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республикада «Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш» министри ўрқ Х. Эргашев очди. Институт директори ўрқ А. И. Ковалев институтнинг эллик йиллиги ҳақида ҳикоят қилди.

Юбилей сессиясида кўп йиллик самаралар ишлаган ва лалмикор деҳқончиликни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун мукофотланган институтнинг бир гуруҳи илмий ходимларига фахрий унвонлар берилганлиги ҳақидаги ҳужжатлар ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий Ерликлари топширилди.

ИШИМИЗНИ ЯХШИЛАБ ОЛДИК

Етти йилликнинг бешинчи йили кўкнама ички келди. Олдин кўкнама, айни ҳақиқатда кўкнама, сеп уст-устига ёнғарилди бўлиб турди. Натижада дастлабки кўкнама уруғ ташланган участкаларда қатқалок пайдо бўлди. Ердан унб чиққан ўзаларимизнинг бир қисmini сеп ва дўл ноубат қилди. Колхозчиларимиз, механизаторларимиз доғдираб қолмадилар, балки янада зўр гайрат билан ишга киришиб, юз берган қийинчиликларни енгилар. Ўзгаси сеп ва дўлдан зарарланган қатқалок қайта чигит экилди. Қатқалок босган участкалар дарҳол юмшатилади. 1010 гектар ердаги чигитни текис ундириб олиш учун амалий тадбирлар кўрилди. Кўчат сийрак жойларнинг орасига, бую қолган уяларга, қарталиннинг бурчакларига, далавларнинг ченгалларига, ўқариқ екаларига уруғ ташланди.

Биз ўзани яналашга натижа эришдик. 9 та далачилик бригадасида қарталар колхозчиларга бериштирилди. Қар бир киши экинни янага қилиш билан бир вақтда хатосига қўшимча чигит экиб бори. Янада далада уларнинг сийрак жойлари ҳам тўлдирилди. Шундай қилиб, ҳар бир бригадала, ҳар бир қартеда қатқалокнинг бут бўлиши таъминланди.

Табиий офатларни енгиб, ҳамма ерда ўзани текис ундириб олиш билан қатор ораларини ишлаш ҳам тезлаштирилди. Шу мақсадда

МАЖЛИСБОЗЛАР

Олтинчи ишлаб чиқариш бошқармаси пахтакорлари бу йил оғир Ватага 80 минг тоннага яқин «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Бошқармада ҳам, бошқарма партия комитетида ҳам, район ижроия комитетида ҳам йиғилишлар тез-тез бўлиб туради, баъзи колхоз раисларининг, бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг ўзани парвариш қилишнинг бориши ҳақидаги ахборотлари тингланади, бу ахборотлар юзасидан қарорлар қабул қилинади. экин қатор ораларини ишлаш соҳасидаги камчиликларни қисқа вақт ичида тугатиш тадбирлари белгиланади.

Лектин бошқарма бошлиғи С. Холдоров партия комитетининг секретари Т. Охунов, район ижроия комитетининг раиси А. Ҳамидов, ўрқлар қамаласдан келинган ана шу тадбирларнинг ижроси учун курашни унутиб қўяман, қарор қарорлигича қилиб кетамиз.

Буни Идаев номидаги колхоз мисолида яққол кўриш мумкин. Колхознинг 6-бригадасида ишга ароқли 46 колхозчи бор. Шундан атиги 28 киши дала ишларига қатнашмоқда. Уларнинг унумли ишлашлари учун зарур шароит яратиб берилмаган. Далада иссиқ оғир тақдир этилмаган. Болалар боғчаси-яслиси ишламайди. Дала шийони тартибга келтирилмаган. Натижада колхозчиларнинг меҳнат унумдорлиги ошмайди. Бригада бошлиғи Араб Мўминов кўп вақт далада бўлмайди, колхозчиларнинг ахволидан хабар олмайди.

Булар ҳушқў оқибатларга олиб келмоқда. Ўзани иккинчи марта парвариш қилишга шу вақтгача киришган эмас. 87 гектар ердаги ўзадан атиги 40 гектари озикланган. Ўғит сифатсиз оқиланганлиги сабабли у ўзага яхши таъсир қилмайди. Асосий майдонлардаги ўза нимжон бўлиб, бегона ўт ичида кўринади.

Бундай ахволи колхознинг бошқа бригадаларида ҳам кўриш мумкин. Лектин булар колхоз раиси А. Муллаевнинг, партия ташкилот секретарининг ўринбосари А. Абдуллаев ўрқларини сира таъсирлантирмайди. Улар бригада бошлиқларига нисбатан талабчанлик қилмайдилар, ишга ароқли барча кучи, техника воситаларини дала ишларига тўла сарфлар этилиб йўли билан ўза парваришидаги қолоқликни тугатиш тадбирларини кўрмайдилар.

«Ленинград», Энгельс номида, «Комсомол», Кўбйишев номидаги колхозларда, «Риштон» совхозлари ҳам ахвол худди шундай. Бу хўжаликларда ўзани култивация қилиш билан озиклантириш ва суғуртиш ўртасида катта узилишларга йўл қўйилмоқда. Суғуртиш эрлар вақтида култивация қилинмаётганлиги натижасида ер қотиб қолмоқда, бегона ўт кўпайиб кет-

моқда. «Ленинград» колхозининг Кимсан Холматов бошлиқ бригадасида 15 гектарлик яхши қартадаги ўзани бундан ўт баланд, ер ёрилиб кетган, бу ерни қайта суғуриш талаб этилади.

Бошқарма хўжаликларидан сувдан тежаб-тергаб фойдаланилмаётган. Оқибатда ўзани суғуриш кечиктириб юборилмоқда. «Ленинград» колхозининг Ўринбой Ғиёсов, Ҳошимжон Саидов ўрқлар бошлиқ бригадаларида ўзани кечаси суғуриш ташкил этилмаган. Кўп вақт кечалари сув беқор оқибат қўйилади. Бу ҳол кўп суғуртиш оз майдондаги ўзани суғуришнинг сабаб бўлмоқда.

Ўзани ёшлигидан озиклантириш уни тез ривожлантиришда ва ҳосилдор қилиб ўстиришда асосий омил ҳисобланади. Лектин бошқармадаги кўпгина хўжаликларда бунга етарли эътибор берилмапти. «Ленинград» колхозининг Солимон Каримов бошлиқ бригадасида 60 гектар ердаги ўза фақат минерал ўғит билан озиклантирилган, дала бошида маҳаллий ўғит етарли бўлишига қарамай, у минерал ўғитга аралаштириб солинмаган. Колхознинг Раҳим Ортиқов, Мухаммад Мадаминов, Сотибодди Қалоноров ўрқлар бошлиқ бригадаларида ҳам шундай камчиликларга йўл қўйилган.

Бошқарма хўжаликларидан ишчи кўчаларининг, техника воситаларининг етарли эканлигини ҳисобга олмас, ўза парваришида бунчалар суғуртишга ўрин йўқлиги аён бўлиб қолади. Афсуски, ана шу имкониятлар тўла ишга солинмапти. Анчагина чопчи трактори шу вақтгача ишга туширилган эмас. Бунинг устига от-уловлардан ва ишчи кўчалардан ҳам қондирилган фойдаланилмоқда. Ишлаб чиқариш бошқармасининг, бошқарма партия комитетининг раҳбарлари кўпроқ мажлисозликка берилиб кетиб, ўза парваришидаги қолоқликни тугатиш юзасидан амалий тадбирлар кўрмайдилар.

И. ТУХТАСИНОВ.
«Қизил Ўзбекистон»нинг Фарғона бўлиб муҳбири.

МУТАХАССИС
МАСЛАҲАТИ

Пахта ҳосилдорлигини ошириш учун ўзанилаштириш шохларидан ҳосил олишнинг керак. Ўза вақтида сувга қондирилган тақдирдаги пахта қиришиш мумкин. Суғуриш агротехника мундарида ва тўғри ўтказилса, пастиқ шохларидан шона тўла қаққилиб қолади ва ҳар бири гулла айланади, гул эса тўқ қўсқан бўлади, пахта эрта етилади.

Илмий тадқиқот муассасаларининг маълумотларига қараганда, ўзалар ўза вақтида суғурилма-са, ўсимлигининг ўсиши сустаяди. Бунинг оқибатида ўзанининг шонаси қизариб, барг сатхи кенгаймайдиган туриб қолади, ассимиляция процессининг пасайишига, натижада ўзанинг тез арак олмаслигига сабаб бўлади.

Шунинг учун ўзанининг биологик ҳусусиятларини ҳисобга олиб суғуртишнинг талабига қараб беришга алоҳида эътибор қилиш керак. Ўзанининг сувга булган табиби ҳамма участкаларда ҳам бир

ВАЪДАМИЗ ҚАТЪИЙ

— Етти йилликнинг бешинчи йилида 65 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил қўгарамиз, дедикми, сўзини суз, ахдида қатъий турамыз!

Ўққурғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ўзбекистон» колхозининг коммунист Мадаминов бошлиқ бригадасида аъзолари ҳар бир туғ ўзани меҳр билан парвариш қилар эканлар, шундай демокдалар. Бригада даладаги ўзалар икки марта комплекс қарваришдан чиқарилди. Ишчан механизатор Рузбой Солиқов мавсумда 950 гектар майдондаги ўзани култивация қиламан, деган эди. Ҳозир у астойдил бел боғлаб ишлаб, кунига 8-8,5 гектар майдонда култивация ўтказмоқда.

Бригадада бегона ўтларни ўза вақтида илдизи билан қуритишга, ўзани чанқатиб қўймай, қондириб суғуришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу ишларда Адамбой Холматов, Ҳидоят Эргашева, Мелихон Солиева, Ҳошимжон Ҳасимов ўрқлар актив қатнашмоқдалар.

Шу райондаги «Победа» колхозининг мохир механизатори Қўқор Каримов ҳозиргача 470 гектар ердаги ўзани икки томонлама култивация қилиб, 250 литр ёғилти тежади. У, кунига 10-12 гектар майдондаги экинни яхшилаб култивация қилаётган. Ўрқ Каримов мавсумда 1.200 гектар майдондаги ўза қатор орасини ишлаб, деб сўз берган. Мохир механизатор хизмат қилётган А. Нўллов бошлиқ бригаданинг 58 гектар майдондаги ўзаси кийос шоналади.

М. ОТАЖОНОВ,
О. МУСАЕВ.

Ю қоридаги сурат Қораналогист АССРдан олинган. Турткиў бошқармасидаги Яркин пахтакор «Партия XXI съезди» колхоздаги ўза парвариши тез ва сифатли ўтказилмоқда. Колхоз пахтакорлари 4000 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27,5 центнердан ҳосил қўтариш учун ҳамма тадбирларни кўрмоқдалар. Сиз суратда илгор механизатор Саъдулла НУРУЛЛАЕВни кўриб турибсиз. У мавсумда 1100 гектар майдондаги ўзани култивация қилиш ва «зағирчи нема» билан нимада 200 тонна «оқ олтин» териб манбурини тини олган. Ўзбекистон ССР Олий Совети депутаты Н. Қандова бошлиқ бригада аъзолари ўза парваришида бериб ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинград» колхозда илгорлигини эгалламоқда. Бригаданинг 80 процент майдондаги ҳосили машинада теришга планлаштирилган. Ҳозир ўзалар ана шунга мослаб парвариш қилинмоқда. Суратда: Мукаррам ҚАНДОВА тракторчи Юсуф РУЗИЕВга қатор ораларни қандай ишлаб кераклиги тўғрисида кўрсатма бермоқда.

Н. Довгирев
ва Ш. Мўминов фотолари
(«ТАГ» фотохроникаси).

ҚОНДИРИВ СУҒОРАЙЛИК

«Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш» министрига қарашли Ғаллаоролдаги лалмикор деҳқончилик илмий тадқиқот институтининг таъсис қилинганга эълон қилинган таърих таърих сессияси ўтказилди. Сессияни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республикада «Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш» министри ўрқ Х. Эргашев очди. Институт директори ўрқ А. И. Ковалев институтнинг эллик йиллиги ҳақида ҳикоят қилди.

Етти йилликнинг бешинчи йили кўкнама ички келди. Олдин кўкнама, айни ҳақиқатда кўкнама, сеп уст-устига ёнғарилди бўлиб турди. Натижада дастлабки кўкнама уруғ ташланган участкаларда қатқалок пайдо бўлди. Ердан унб чиққан ўзаларимизнинг бир қисmini сеп ва дўл ноубат қилди. Колхозчиларимиз, механизаторларимиз доғдираб қолмадилар, балки янада зўр гайрат билан ишга киришиб, юз берган қийинчиликларни енгилар. Ўзгаси сеп ва дўлдан зарарланган қатқалок қайта чигит экилди. Қатқалок босган участкалар дарҳол юмшатилади. 1010 гектар ердаги чигитни текис ундириб олиш учун амалий тадбирлар кўрилди. Кўчат сийрак жойларнинг орасига, бую қолган уяларга, қарталиннинг бурчакларига, далавларнинг ченгалларига, ўқариқ екаларига уруғ ташланди.

Бирок ўтган йили бир қатор колхоз ва совхозларда агротехниканинг бу талабларига яхши риоя қилинмади. Сирдарёда, Жиззах ишлаб чиқариш бошқармасидаги баъзи колхозларда ўқариқлар 300-400 метргача узунликда олинди. Сув танқис бўлганлиги сабабли эгитларнинг етарлидиги ўзалар суғурилмасдан қолди, сув ўза тулларида бир текис темгиди. Бухоро областининг Ромитан ишлаб чиқариш бошқармасидаги аъзолар колхозларда, «Ромитан» совхозда ҳам ана шундай ахволлар кўзга кўриб солиб бўлади. Бунга бу йил йўл қўймаслик учун эгитларни тўғри олишга алоҳида эътибор бериш зарур. Суғуришда шундай ўтказиш керакки, ҳар бир эгит эгитишга сув 6-8 соат ичда етиб бориши, ўза сувга яхши қосини.

Хўжаликларга берилган сувни бир неча бригадаларга, бригадаларда эса бир неча эвеноларга бўлиб юбориш ярамайди. Бундай қилинганда суғуриш мундари қўзғилиб кетади, тулроқ сувга қўймай қолади. Сувни қичиқ бўлакларга бўлиб юбориб, ўзани узок вақт суғуриш натижасида дастлаб суғурилган майдонлардаги ўсимлик сушиб қолади, қатор ораларини узунасига-қўндалангига ўза вақтида култивация қилишнинг имконияти бўлмайди. Шунга қўра қартадаги ўзани бир неча-кундуз давомида суғуриб олишга эришиш, сувни шунга қараб бригадаларга навбатлаб бериш зарур.

Оз сув билан мўл ҳосил олишда сувчиларнинг роли катта. Шу сабабли сувчиларни танлашга биринчи даражали иш деб қараш, уларни молдий жиҳатдан рағбатлантириб туриш, туғни сувчиларни чирок ва бошқа керакли нарсалар билан етарли таъминлаш зарур. Колхоз ва совхозларнинг, ишлаб чиқариш бошқармаларининг агрономлари суғуришнинг ўза вақтида ва оқсак агротехника қоидаларига асосида ўтказишнинг натижасини ҳисобга олиш керак. Суғуришдаги қатқалокларга нисбатан талабчанликни оширишлари, ҳар бир қатра сувнинг ўза ўрнига сарфланиши учун тинмай қайгуришлари, суғуришнинг ортиқча суғурилишига, чанқатиб қўйилишига мутлақо йўл қўймасликлари шарт.

«Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш» министрига қарашли Ғаллаоролдаги лалмикор деҳқончилик илмий тадқиқот институтининг таъсис қилинганга эълон қилинган таърих таърих сессияси ўтказилди. Сессияни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республикада «Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш» министри ўрқ Х. Эргашев очди. Институт директори ўрқ А. И. Ковалев институтнинг эллик йиллиги ҳақида ҳикоят қилди.

Етти йилликнинг бешинчи йили кўкнама ички келди. Олдин кўкнама, айни ҳақиқатда кўкнама, сеп уст-устига ёнғарилди бўлиб турди. Натижада дастлабки кўкнама уруғ ташланган участкаларда қатқалок пайдо бўлди. Ердан унб чиққан ўзаларимизнинг бир қисmini сеп ва дўл ноубат қилди. Колхозчиларимиз, механизаторларимиз доғдираб қолмадилар, балки янада зўр гайрат билан ишга киришиб, юз берган қийинчиликларни енгилар. Ўзгаси сеп ва дўлдан зарарланган қатқалок қайта чигит экилди. Қатқалок босган участкалар дарҳол юмшатилади. 1010 гектар ердаги чигитни текис ундириб олиш учун амалий тадбирлар кўрилди. Кўчат сийрак жойларнинг орасига, бую қолган уяларга, қарталиннинг бурчакларига, далавларнинг ченгалларига, ўқариқ екаларига уруғ ташланди.

Бирок ўтган йили бир қатор колхоз ва совхозларда агротехниканинг бу талабларига яхши риоя қилинмади. Сирдарёда, Жиззах ишлаб чиқариш бошқармасидаги баъзи колхозларда ўқариқлар 300-400 метргача узунликда олинди. Сув танқис бўлганлиги сабабли эгитларнинг етарлидиги ўзалар суғурилмасдан қолди, сув ўза тулларида бир текис темгиди. Бухоро областининг Ромитан ишлаб чиқариш бошқармасидаги аъзолар колхозларда, «Ромитан» совхозда ҳам ана шундай ахволлар кўзга кўриб солиб бўлади. Бунга бу йил йўл қўймаслик учун эгитларни тўғри олишга алоҳида эътибор бериш зарур. Суғуришда шундай ўтказиш керакки, ҳар бир эгит эгитишга сув 6-8 соат ичда етиб бориши, ўза сувга яхши қосини.

Хўжаликларга берилган сувни бир неча бригадаларга, бригадаларда эса бир неча эвеноларга бўлиб юбориш ярамайди. Бундай қилинганда суғуриш мундари қўзғилиб кетади, тулроқ сувга қўймай қолади. Сувни қичиқ бўлакларга бўлиб юбориб, ўзани узок вақт суғуриш натижасида дастлаб суғурилган майдонлардаги ўсимлик сушиб қолади, қатор ораларини узунасига-қўндалангига ўза вақтида култивация қилишнинг имконияти бўлмайди. Шунга қўра қартадаги ўзани бир неча-кундуз давомида суғуриб олишга эришиш, сувни шунга қараб бригадаларга навбатлаб бериш зарур.

Оз сув билан мўл ҳосил олишда сувчиларнинг роли катта. Шу сабабли сувчиларни танлашга биринчи даражали иш деб қараш, уларни молдий жиҳатдан рағбатлантириб туриш, туғни сувчиларни чирок ва бошқа керакли нарсалар билан етарли таъминлаш зарур. Колхоз ва совхозларнинг, ишлаб чиқариш бошқармаларининг агрономлари суғуришнинг ўза вақтида ва оқсак агротехника қоидаларига асосида ўтказишнинг натижасини ҳисобга олиш керак. Суғуришдаги қатқалокларга нисбатан талабчанликни оширишлари, ҳар бир қатра сувнинг ўза ўрнига сарфланиши учун тинмай қайгуришлари, суғуришнинг ортиқча суғурилишига, чанқатиб қўйилишига мутлақо йўл қўймасликлари шарт.

М. ҲАСАНОВ,
И. АШУРМАТОВ,
СоюзНИХИнинг илмий ходимлари.

ТЕРГОВЧИ ИШДАН ОЛИНДИ

Газетамизнинг шу йил 22 май сонидан босилган «Терговчининг найранглари» сарлавҳали феълетонда республика прокуратурасининг муҳим ишлар бўйича терговчи Г. Д. Седовнинг ҳомиини билан самарқандлик ичкиликбоз бозори А. Бородин ва А. Григоренколарнинг жазодан қўтилиб қолаётгани очиб ташланган эди.

Республика прокуратурининг ўринбосари ўрқ С. Пулатовнинг эркин редакциямига юборган хатда таъкидланганича, А. Бородин ва А. Григоренколар устидан янгидан жиноий иш қўзғотилиб, тергов тамомланган ва иш судга оширилган. Г. Д. Седов ўз хизмат мансабининг сунистеъмода қилгани учун вазифасидан олиб ташланган.

«АЙТГАНИМГА СОТАМАН»

Тошкент шаҳар Октябрь район пишторига қарашли 101-мағаниз мудири М. Аҳмедова мағанига келтирилган озиқ-овқат молларини ортиқча нарх билан сотиб, харидорлар ҳақида хўнабат қилиб келган. Харидор Р. Усмоновдан бир йўла 3 сўм 80 тиын пул умарганда қўлга тушди ва унинг кирдиқорлари газетанинг шу йил 10 январь сонидан босилган «Айтганимга сотаман» сарлавҳали танқидий мақолада фойда этилди.

Октябрь район прокуратури ўрқ А. Исхоннинг маълум қилинича, мақолада келтирилган фактлар тасдиқланган ва унинг иш ҳалқ судига берилган.

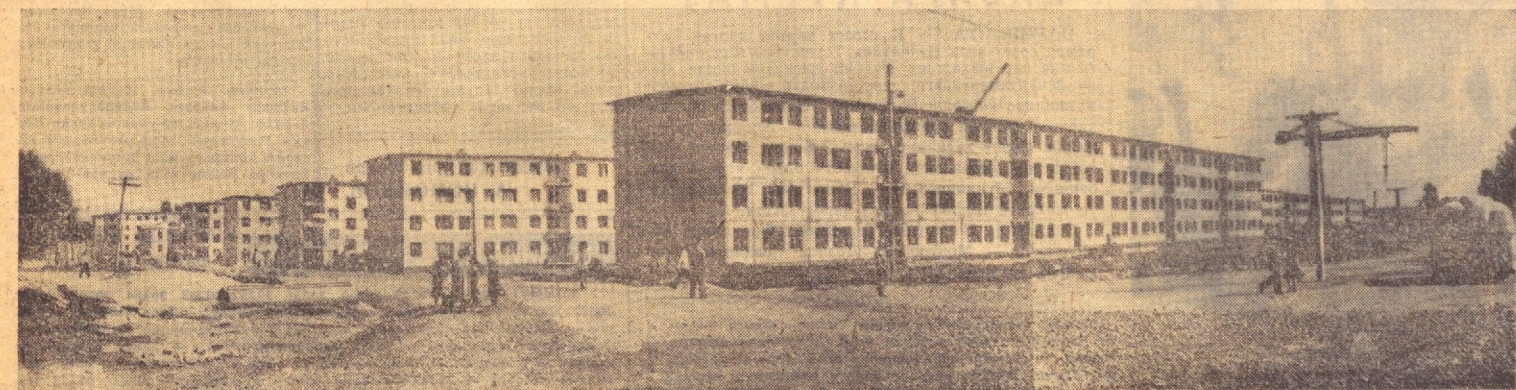
«ҚОВУРИЛГАН ЖЎЖАЛАР»

«Каттақўрғон ишлаб чиқариш бошқарма партия комитети» маълум қилдики, газетанинг 1963 йил 13 апрель сонидан босилган «Қовурилган жўжалар» сарлавҳали феълетон юзасидан текшириш ўтказилди ва унда нўрсатилган фактлар асосан тасдиқланди.

Текшириш якуни бошқарма партия комитетининг бюро мажлисида муҳо-на қилинди. Иниубатор станциясининг директори Насаров ва бошланғич партия ташкилотининг секретари Худойназаров ўрқларга йўл қўйган хато ва камчиликларни учун партия жазоси берилди.

С. ТУХЛИЕВ,
Каттақўрғон ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари.

БУ МУХТАШАМ кўп қаватли имо ратларга Тошкент ГРЭСи қурувчида. Бу йамоқда. ГРЭС атрофи кен гайиб, тобора оёқ бўлиб қорунади. Ю. Исмондов фотоси.

Космонавтларнинг айтганлари

Биз космос қаҳрамонлари билан бўладиган бу учрашувни оранки кутган эдик. Маана, орау-архонимизга ҳам етдик. Тартибга кўра, ҳамма журналистларни Волга соҳилидаги уйга тақлиф қилишди. Худди маана шу жойда матбуот конференцияси бўлиб ўтди.

Авиация генерал-лейтенанти Н. П. Каманин космонавтларни матбуот вакилларига таништириб, Валерий билан Валентина яхши-лаб медицина кургидан ўтганликларини тўплаганларга маълум қилди. Уларнинг тан сикатини жуда яхши, деди у ҳозир бўлганларнинг қарсақлари остида.

Журналистлар «Восток-6» ва «Восток-6» кемаларининг командирларига савол бера бошладилар. Савол: Сиз, Валентина Владимировна, — жажонда хотин-қизлар орасидан чиққан биринчи космонавтсиз. Биз табиий равишда Сиздан шунинг эшитмоқчимизки, парвоз вақтида Сизга энг оғирни кимми бўлди?

Терешкова: Космонавтларнинг тайёриш марказига борган кунимдан эътиборан парвозга узон вақт мобайнида ээр бериб ҳозирлик кўришга тўғри келди. Сурдокамера билан термокамерани, машҳур центрифугани, спорт ва бошқа кўп нарсаларни — худлас ана шуларнинг ҳаммасини бир бошдан кўриб чиқдим. Қайси бири энг оғир бўлганини айтишимни қийин. Ҳеч қандай тасодуф рўй бергани йўқ. Тақдир айтганимки, космик парвозда керак бўладиган ишларнинг ҳаммасини бунгага Ерда кўриб чиққан эдик, чунки буларсиз космосда учиб бўлмайди. Шундан қилиб, космик кеманинг кабинасига ўтирган вақтда ҳар тарафлама тайёргарлик кўрган эдим.

Савол: Ер теварагида айланган космонавтни қайси бири кўпроқ эсингизда қолди ва бунинг сабаби нима?

Биковский: Бу айланш 18 юнга тўғри келди, уша сафар Герман Титов КПСС Марказий Комитетини мени ленинчи партия сафига қабул қилганини ўзинга айтди. Уша дақиқада бутун вужудимни нақадар қаттиқ, кучли тўғу босиб кетганини айтиб бериш учун сўзлар оқибди қилди. Партия аъзоси-ман, ленинчи партия аъзоси-ман, деган гапни бекитиб ўзинча тақдирлай бердим, ҳаммамизни коммунизм сари бошлаб бораётган улуг партия сафига кирганимдан фалонинг ҳиссига тўлиб-тошиб кетган эдим.

Терешкова: Менинг энг эсимда қолгани — учинчи айланш бўлди. Уша пайтда Никита Сергеевич Хрушчев мени билан гаплашди, оталарча санимат билан эркакча гаплашиб омон-эсон парвоз қилишини ва Ерда соппа-соғ қайтиб тушишини тилади. Унинг сўзлари дилимни шодлангизди юборди. Яна бир воқеа тўғрисида гапириб ўтмасам бўлмайди, бу — кемани кўлаб боқаришга ўтган пайтлариди. Техника мўъжизаси бўлган аjoyиб кема қўшинга итот-атқўйлик билан бўйсунганини кўриб, гапоти бўлиб кетасан, киши. Маана шу аjoyиб кема ватандошларнинг таланти қўли билан яратилганидан фалонинг ҳиссига тўлиб-тошиб кетган эдим.

Савол: Юрий Гагарин, Герман Титов, Андриян Николаев ва Павел Попович ваэсизлик ҳолати билан боғлиқ бўлган гапни айтиш ҳодисалар тўғрисида кўп гапирган эдилар. Уша кузатишларга қўшимча қилиб бироқ нарсаси деа олмайсизми?

Биковский: Биз ваэсизлик тўғрисида кўп нарсаси билан эдик. Самолётларда учган вақтларидан мен гоҳ-гоҳ ана шундай ҳолатга тушиб қолган эдим. Очигини айтсам, ваэсизлик ҳолати ҳатто менга ёқар, программага мувофиқ хресдолан ўзини бўшатиб чиқадиган пайтми қачон келаркин, деб бунинг тоғатсизлик билан кутган эдим. Менимча, ваэсизлик ҳолатининг турган-битгани роҳат. Ваэсизликка шу қадар ўрганиб қолдикки, ҳатто уни пайдамдан ҳам. Қўнқисдан бирон буюмининг рушармада ҳаракатсиз муаллақ турганини кўриб қолган келаркин, дағина ваэсизлик ҳолатида эканлигини эсладим.

Савол: Валерий Федорович, парвозингизнинг дастлабки икки суткаси тўғрисида, танҳоликни қандай кечирганингиз ҳақида гапириб берсангиз. «Восток-6» орбитага чиқиб, Сизга ҳамроҳ бўлган пайтда Сизга қандай ҳис тугилди?

Биковский: Саволнинг қўйилиш нотўғри. Қандай ҳодиса тўғрисида гап бўлиши мумкин? Биз ҳамма вақт Ер билан олимлар, конструкторлар космонавтларимиз билан алоқа қилиб турдик. Танҳо-ханда фикр қатто хаёлимга ҳам келгани йўқ. Мен ҳамма вақт бутун калқини далласини сезиб турдим. Ёнимга Валюша чиққан пайтда юрагим батамом ёришиб кетди. Биз дарров бир-биримиз билан радио орқали алоқа боғлаб гаплаша бошладик.

Савол: Парвоз вақтида қайси қитъалар, океанлар ва деңизларни кўрдигиз? Кўрган нарсаларингиз тўғрисида бир-бирингиз билан фикр олишдингизми?

Биковский: Бу, қизик савол. Жонажон Ватанимиз устидан учиб ўтаётган вақтда Кавказ тоғ тизмаси, Каспий деңизи, шаҳарлар яққол кўринди. Валя иккалаимиз кўрган нарсаларимиз ҳақидаги фикрларимизни бир-биримизга айтиб бордик, албатта. Қўш боғини билан чиқиши жуда қийинли кўри-нар экан.

Терешкова: Қўшнинг боғини билан чиқиши пайтлари — аjoyиб манзара. Кема Ер қўлакисидан чиқадиган пайтдаги аjoyиб ранглар тақдорламас тугага эга.

Биковский: Шунинг қўшбо қўй-ки, Ленинградимизни баландликдан жуда яққол кўрдим.

Савол: Волгани кўрдигизми?

Терешкова: Кўрдим. Волга гу-зал дарё, лекин у Ерда, айниқса менинг юртимдан ўтайдиган жойда ниҳоятда гузал кўринади.

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ КОСМОС ҚАҲРАМОНЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВИ

Жавоб берадилар. Валя йлова қилиб, космосда шу қадар дағи қотиб ухлабманки, қандай пункт-дагилар мени бирикки марта радио орқали уйгаёт қўйишди, — дейди.

Савол: Космосда қандай овқат-ландингиз? Қандай таомларни неча марта танавул қилдингиз?

Терешкова: Ердаги сингари тўрт бор овқатландик, таомлар яхши ошхонадаги каби хилма-хил эди: қовурилган буюқ гўшти, қовурилган чўча гўшти, қотлетлар, товуқ гўшти, ҳўл мевалар, шарбатлар бор эди, мен эса ҳатто Москва сувидан гаплаб олган эдим. Рост, космосда ўчоқ, қозон-товуқ йўқ эди. Ўзининг овқат-лашириб юришимга тўғри келмади. Космосдаги ошхонанинг яна бир муҳим фазилатини айтиб қўйсам — ҳамма овқатлар натурал маҳсулотлардан иборат эди.

Биковский: Овқатдан шикоят-лашингиз тўғри келмади. Чунки ўзини-мизга ёққан овқатларни ўзиниз таълаб олган эдик.

Терешкова: Фақат ачинарилсиз шунки, қора нон йўқ эди.

Савол: «Бўш вақт» дейилган пайтларда нима қилдингиз?

Биковский: Бундай пайтлар у-надалик кўп бўлгани йўқ. Мен, масалан, музикани яхши кўраман, неча соатлаб музика эшитдим. Мамлакатимиз устидан учиб ўтаётган вақтда мамлакатда нима-лар бўлаётганини билиш учун радиони бураб қўйдим. Валя билан қўшиқ-лар айтдик, оғзага, у бошлаган қў-шқига мен жўр бўлиб турдим.

Терешкова: Мен қўшиқ айтишни жуда яхши кўраман. Бизнинг учна қадат бўлмаган репертуаримизда дўстлик, Москва ҳақидаги қўшиқ-лар ва ўзинимизнинг «Нюшаман» дўстлар, ракета-лар қаровон...» деган космик қўшиқимиз бор эди.

Савол: Парвозингиз дастлабки ва сўнгги суткаларда космонавтингиз кун тартиби нима билан фарқ қил-ди?

Биковский: Парвозингиз дастлаб-ки ва охиригиз кун тартиби қатъиян планлаштирилган бўлиб, биз унга оғайиб амал қилдик. Парвозингиз бошланишида асосан илмий куза-тишлар билан шуғулланган бўл-сам, охирида Ерға тушишга ҳозир-ландик.

Савол: «Восток-6» Ерға қўниш тўғрисида бўйруқ олган пайтда бир-бирингизга нима дедигиз?

Биковский: Мен Валюша: оқ йўл, Валя, Ерға омон-эсон бориб қўн-гин, жонажон дўриимизда тевроқ дўйдор қўришдик! — дедим.

Терешкова: Мен ҳам Валерийга омон-эсон Ерға қўнгин, деб тилан билдирдим.

Савол: Қўнғалар устидан учиб ўтаётган пайтларингизда радиода қандай гапларни эшитдингиз? Ер-даги янгилардан қайси бири Сизни кўпроқ тўқиндирди?

Биковский: Москанинг жона-жон овозини радиодан эшитиш ҳамма нарсалардан кўра ёқимлироқ бўлди. «Восток-6» кемасининг ор-битага чиқаришга қўнғалариди ба-хатар мени айниқса тўқиндирди. Валя иккалаимиз радио орқали алоқа ўригганимиздан кейин ик-калаимиз ҳам бениҳоя хурсанд бў-либ кетдик.

Савол: Парвозга отлангиз-бир ўзингиз билан бирга бирон-бир ёд-горлик соғиналарингиз олганми?

Терешкова: Старт арафасида бир мактабингиз пионерлари ўроқ ва қад тасвири илак билан тикил-ган СССРнинг қичкина давлат бай-регини менга келтириб беришди. Ана шу қимматбаҳо ёдгорлик кос-мик парвоз вақтида мен билан бирга бўлди. Уни хотин-қизларнинг Жаҳон конгресси катнашчилари-га тақдим қилмоқчимиз.

Биковский: Мен ўзим билан пар-возда ВЛКСМ аъзолари тағайиндан эвачоқдан 11 та олиб чиқиб кетган эдим. Москвага борганимдан кей-ин мен ана шу значокларни ВЛКСМ Марказий Комитетига бе-реман, бу значокларни энг мумосиб комсомолларга топширишим.

Савол: Ерға қўнганда кейин дастлабки дақиқаларда ўзингизни қандай сездингиз?

Терешкова: Рус халқиди: меҳ-мондорчилик яхши-ю, ўз уйингиз не етсин», деган мақол бор. Кос-мос яхши, лекин жонажон дў-рингга етадиган нарсаси борми. Ер-ға қўнган пайтда нима-ларни хис қилганимни айтиб берайми? Партия ва халқнинг топширигини муваффақиятли бажардим, парвоз программасини муваффақиятли адо этдим, деб хурсанд бўлиб кетдим. Шундан кейин Совет деридаги қизинг учрашувдан хурсанд бўл-

дим. Одамлар ёнимга чопиб ке-лишди, атрофимни болалар ўраб олишди, ҳаммалари мени тўқин-дирлаб табриклашди.

Биковский: Иккалаимиз, жур-налистлар айтмоқчи, самовий ака-сингил фахрли толишриқни муваф-фақиятли адо этганимиз ва икка-лаимиз ҳам улуг Ватанимиз тупро-ғига омон-эсон қайтиб келганимиз-ни аглаб хурсанд бўлдик.

Савол: Жонажон тупроқда Сиз-ни ким биринчи бўлиб қўчоқлади?

Биковский: Агар бита одам қўчоқлаганда, шу саволга жавоб беришим осон эди. Мени кўнқ е-диклар, Ердаги меҳнат зафарлари-нинг қаҳрамонлари кутиб олишди, шоду хўрамлик билан қизгин ку-тиб олишди.

Терешкова: Мени ҳам кўп одам кутиб олди. Ҳаммалари мени қў-чоқлаб ўлишди. Бир кампир ай-ниқса эсимда қолди. Унинг кўзла-ридан шодлик ёшлари оқар эди. У, космонавт қизини кўриб турганим билан беҳад хурсандман, Совет Иттифоқида хотин-қизлар ҳамма ишда эркаклар билан тенг ҳуқуқ-ли бўлиб қолгани мени фахрлан-тиратти, деди.

Савол: Космосда бўлган пайт-ингиздаёқ КПСС Марказий Коми-тетининг идеология масалалари-га бағишланган Пленуми ўз иш-ини бошлаб юборган эди. Пленум ма-териаллари билан танишишга ул-ғурдингизми?

Терешкова: Парвоз қилиб юр-ган пайтларимизда КПСС Марказий Комитетининг идеология масалала-рига бағишланган Пленуми очил-гани радио орқали эшитдик. Биз Пленумга табрик телеграммаси юбориб, бунга Сизни қўтаймиз ва омон-эсон Ерға қўнганингизни ти-леймиз, деган санимий жавоб ол-дик. Пленумнинг ишлари тўғриси-да, Л. Ф. Ильичев доклады тўғр-ида ҳам радио орқали эшитдик.

Ерға қўнганимиздан кейин эса Ердаги пароватда, дам олиш пайт-ида Пленум материаллари билан та-нишдик.

Савол: Космосдан қайтиб кел-ганингиздан кейин ота-оналарингиз ва ёри-биродарларингиз билан гап-лаша олдингизми?

Биковский: Мен 19 июндаёқ хо-тимин билан телефонда гаплаш-дим. У мени парвозни муваффа-қиятли тугаллаганим билан тақри-рлади. Ўғилчимиз қўлида экан. У ҳам трубкани оғизига яқинлашти-риб менга бир нарсаларни бидир-лади.

Терешкова: Мен оймлар ва укам билан гаплашдим. Нимани гаплашганимизни айтмайми? Ойм-ларнинг хурсанд бўлаётганлиқла-рини ўзларини тўқиниб турган-дирсиз, албатта. Бунинг сўз билан ифода-лаб беришим қийин.

Савол: Валерий Федорович, ўғилчангиз Валерикка космосдан қандай соғи олиб тушдингиз?

Валентина Владимировна, ўзи-ннинг ярославлик ҳамшаҳар-ларингизга, йамладан, «Ярослав-Перекон» комбинатинг қолла-тингиз қандай тилақлар йўлламоқ-чисиз?

Биковский: Боя айтганимдек, ёнимда комсомолларнинг значоқ-ларини 11 та бор эди, шуларни ВЛКСМ Марказий Комитетига топ-шираман. Лекин ўз биринчи зна-чоқ ўзинимки эди. Уни ўғлим қат-то бўлиб, комсомолга киргандан кейин унга топшираман.

Терешкова: Ўз ҳамшаҳарла-рини ярославликларга санимий салом ва «Ярослав Перекон» шонли коллективга энг яхши ти-лақлар қўйлайми? Уша ерда иш-лаган йилларимиз ҳе қачон унут-майман. Комбинатнинг одамлари жуда аjoyиб кишилар!

Савол: Валентина Владими-ровна, ҳаммадан кўра кўпроқ ях-ши кўтган раҳматингиз нима?

Терешкова: Мовий ранг.

Савол: Негиз?

Терешкова: Қайдам, аҳти-мо-л, омонинг ранги мовийлигидан бўлса керак, омонга эса мен бо-лалик чоғимдан бери ошқиман.

Савол: Валентина Владимиро-вна, келажакдаги планларингиз қан-дай?

Терешкова: Аввало, ўқимоқчи-ман. Бу — менинг энг яхши фу-сатга мўълажалланган планим. Ҳўш, бундан ташқари, космосга яна уч-са ҳам дейман. Тўғри, космосдан яқиндагина қайтиб тушдим, лекин бунинг аҳамияти йўқ, Чунки бу-ндан кейин ҳали бошқа томонла-рга: ҳойнаҳой, Марсга, Ойга, Вене-рага парвоз қилинади, мен ҳам ана шу пионерлар қаторида бўл-сам дейман.

Космонавтар билан субхатимиз ниҳоятда етди. Биз космосга қи-лингиз парвоз ҳақидаги мароқли ва маъмулий гаплари учун уларга миннатдорчилик билдирдим. Биз космонавтарга:

— Уқиниш ва турмушда Сиз-ларга оқ йўл тилаймиз, — дедик.

А. БАРИШЕВСКИЙ, А. РОМАНОВ, (ТАСС махсус мухбирлари), 1963 йил 21 июнь.

ИШЧИ МУХБИРЛАР

Сўнгги машғулот. Икки йиллик амалий ва назарий ишларга яқун расалди. Университет тингловчилар-и ва унинг ишида актив қатнаш-ган, раҳбарлик қилган журналистлар педагоглар чексиз хурсанд. Минг-ларча ишчи ва деҳқон актив мух-бирлари сафига янз янзи кишилар қўшилиди.

Бундан икки йил илгари Топ-кемтада ишчи мухбирларнинг уни-верситети ташкил этилган эди. Унда завод ва фабрикаларнинг ишчи, инженер-техник ходимлари, турли таъкилотлар, напширётлар ва матбуотда ишлаётган 70 дан

ортик йигит ва қизлар шуғуллан-дилар. Матбуот, полиграфия, иш-чи-деҳқон мухбирлари ҳаракатига доир кўпгина суҳбатлар ўтказил-ди, еш ва талантли журналистлар республика, област ва кўп тираж-ли газеталарда турли жанрлар-да — мақола, ҳабар, очерк, ре-портаж, шеър ва ҳикоялар билан қатнашмоқдалар.

Университетини муваффақият-ли тамомлаган бу ишлар асосий кас-бларида — ўз постлариди фидо-рона меҳнат қилиш билан бирга, матбуотимиз саҳифаларида ҳам актив қатнашдилар.

Суратда Тошкент шаҳар ишчи мухбирлар университети битириб чиққан ёшлардан бир гуруҳаси (вапдан ўнгга): А. Валиев — (тўқинчиллик номба-нининг лисари), О. Иброҳимов — (бирлашган напширёт весталчиги), М. Рудолдеша — (уй-рўзгор ишлари билан шуғулланувчи), Х. Қорабоева — (8-март фабрикасининг тинувчиси), М. Усмонова — (педагог), А. Сотилов — («Тошкент ҳақиқати» газетасининг ходими), А. Шокорев — (илийи ходим), И. Рустамов — (корректор), Н. Рустамов — (электрореприор за-ведининг ишчиси).

И. Главерзон фотоси.

ТУРЛИ МАМЛАКАТЛАРДАН ХАБАРЛАР

ЕВРОПА КОСМОСДАН ҚАЙТГАН СОВЕТ ҚАҲРАМОНЛАРИНИНГ ЎЗИНИ КЎРИБ, СЎЗИНИ ЭШИТДИ

БУДАПЕШТ. Москваликлар космоснинг янги қаҳрамонлари Валентина Терешкова ва Валерий Биковскийни шодна тантана билан кутиб олаётганликлари 22 июнда Венгрия телевидениеси орқали кўрсатилди. Уни будапештликлар гоёт баланд рух ва шоду хўрам-лик билан томоша қилдилар.

Улар космосда космос қаҳрамон-ларини тарихий кутиб олиш маро-симини интервидение орқали то-моша қилдилар. Телевизор ўра-тидан ҳар бир уй (Германия Де-мократик Республикасида улар-нинг сон 2 миллионга боради) хонаки кинотеатрга айланиб, он-лангиз ҳамма аъзолари, қаришдо-шлар, қўни-қўнчилилар ана шу ерға тўпладилар. Германия Демок-ратик Республикасининг маъла-имонлари меҳнатқашлар бутун со-вет халқи қатори шодна ва тўл-қинли равишда кутиб олиш

маросимини кўрдилар. Кутиб олиш маросими бевосита Москвадан олиб кўрсатилди.

БЕРЛИН. Шанба куни иш эрта тугайди, лекин кўпгина шаҳарлик-лар одат бўйича табиат қучоғига жўнаб кетиш ўрнига уйлари-га — мовий эркаклар ёнига ошқинди-лар. Улар космосда космос қаҳрамон-ларини тарихий кутиб олиш маро-симини интервидение орқали то-моша қилдилар. Телевизор ўра-тидан ҳар бир уй (Германия Де-мократик Республикасида улар-нинг сон 2 миллионга боради) хонаки кинотеатрга айланиб, он-лангиз ҳамма аъзолари, қаришдо-шлар, қўни-қўнчилилар ана шу ерға тўпладилар. Германия Демок-ратик Республикасининг маъла-имонлари меҳнатқашлар бутун со-вет халқи қатори шодна ва тўл-қинли равишда кутиб олиш

қинлангизувиш даamlарни бошдан кечирдилар.

Москваликлар космоснинг янги қаҳрамонларини қандай кутиб ол-ганликлари таърифламоқчи бўл-сам, мен бунинг тўқинилангизувиш, унутилмас воқеа дер эдим, деди Германия либерал-демократик пар-тияси Марказий правлениесининг секретари Герман Аксон.

СОФИЯ. Космос қаҳрамонлари-ни кутиб олиш ҳақидаги телеви-зион эшитириш Москвадан ҳали олиб берилмасдан анча илгариёқ Болгария меҳнатқашлари телеви-зиорлар ва радиопрограммалар ат-рофида тўпладилар. Ҳар бир ки-ши ана шу санимий ва ҳаққонли учрашувнинг катнашчиси бўлиш-ни, меҳнатқашлар ишг Москва Қи-зил майдониданг кўпимки қиш-лик мингизда хозир бўлишини ис-тар эди.

ПРАГА. Бутун Чехословакия телевидеорлар билан радиопро-граммалар атрофида бўлди. Чехосло-вакия меҳнатқашлари маана шу унутилмас ойда Валерий Биков-ский билан Валентина Терешкова-ни шодна таърифладилар. Че-хословакия меҳнатқашлари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Кизил майдон-даги мингизда суълаган нўқтинг ээр эътибор билан тингладилар, бу нўқт дарҳол ҳе хилига таржи-ма қилиб турилди. (ТАСС).

ПАРИЖ. Франция телетомоша-бинлари космонавтар Валерий Биковский билан Валентина Те-решковани тантанали кутиб олиш

«СКИНТЕЙЯ» ГАЗЕТАСИ ПЛЕНУМ ҚАРОРЛАРИНИ ЭЪЛОН ҚИЛДИ

БУХАРЕСТ, 24 июнь. (ТАСС). «Скинтейя» газетаси «КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қабул қилган қарорлар» деган сар-лавҳа остида КПСС Марказий Комитети Пленумининг «Партия иде-ология ишнинг набағдотга ваэифалари тўғрисида»ги ҳамда «КПСС Марказий Комитети вакилларининг Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети вакиллари билан бўламақ учрашув тўғрисида»ги қарорларининг баёнини босиб чиқарди.

КЕННЕДИНИНГ ЕВРОПАГА САФАРИ

ВАШИНГТОН, 23 июнь. (ТАСС). АКШ президенти Жон Кеннеди бутун Европа мамлака-тлари бўйлаб ўн кўнлик сафарга жўнаб кетди. У Гарбий Германияга, Англияга, Италияга ва Ирлан-дияга боради. АКШ давлат се-кретари Дин Ракс ва бошқа расмий кишилар Кеннедига ҳамроҳ бўл-моқда.

Кеннеди Гарбий Германияда канцлер Аденауэр билан, ише-канцлер Эрхард ва Гарбий Бер-лин бургомистри Брандт билан учрашди. АКШ президенти Анг-лияди бош министр Макмиллан билан музокаралар олиб беришни мўъжаллайди. Италияда президент Сенья ва Рим паписи Павел VI билан учрашувлар мўъжалланади.

ВАТИКАН. (ТАСС). Рим папа-си Павел VI Иоанн XXIII бошлан-ган катта ишни давом эттириш ни-иятида эканлигини айтди. Бу гаплар рим-католик черкови ва Ватикан давлати янги бошлани-ринг Ватикандаги папа саройининг Сикст капелласида бўлиб ўтган «кардиналлар ибодати» тантанали маросимидан сўнг «католиклар оламига» радио орқали қилган му-рожаатда айтилган.

Папа Павел VI «бутун кучла-рини буюқ фароғат — халқлар ўртасида тинчлиқни сақлашга» қаратаганини айтди ва жаҳаматда эгалаган мавқендин қатъи назар ҳамма кишиларни «тинчлиқни ҳо-ми қилишга ёрдам берадиган то-

бора адолатлироқ ҳуқуқий тартиб ўрнатилишга ўз хиссаларини қўшиш-га» даъват этди.

«Биз, — деб қўшимча қилди у, — инсониятни қўзғаб қолиш учун ҳамма чораларни қўришга илган даъватимизни яна тақдор-ламай қолмоқчимиз».

Папа Павел VI ўз ўтмишдоши Иоанн XXIII даврида бошланган иш — бутун дўне собори — ка-толиклар черкови юқори мартаба-ли руҳонийларнинг тахминан юз йилда бир марта тўпладиганини олиб йигилиши ишини давом эт-тириш нииятида бўлганини ҳам айтди.

ИРОҚДА ЯНА ҚАТЛ ҚИЛИШЛАР

ЛОНДОН, 23 июнь. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Бағдоддан ҳабар беришича, Бағ-дод радиоси «бутун эрталаб Ироқ-да 28 коммунист нал қилинганли-ги» ҳақидаги хабарни эшиттирган. Бу коммунистлар 1959 йилда Ки-рукда бўлиб ўтган гаёаларга дахлдор бўлишда айбланганлар.

РЕДАКТОР ЎРИБСОРИ А. ИСМОИЛОВ.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ

КОММУТАТОР — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258. Редакция телефонлари: Сенкратария — 27283. Партия турму-ши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, курилиш ва транспорт — 34780. Совет курилиши — 33258. Кишлон хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, маънаб ва олиқ у